

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2009/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18.6.2009 σχετικά με την «Επιβολή ελαχίστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών» προκειμένου να καταπολεμηθεί η παράνομη μετανάστευση και λοιπές διατάξεις.»

Οκτώβριος 2011

Σχέδιο Νόμου

Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας προς την οδηγία 2009/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18.6.2009 σχετικά με την «Επιβολή ελαχίστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών» προκειμένου να καταπολεμηθεί η παράνομη μετανάστευση και λοιπές διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

(Άρθρο 1 της Οδηγίας)

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2009/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 18.6.2009 «σχετικά με την επιβολή ελαχίστων προτύπων όσον αφορά τις κυρώσεις και τα μέτρα κατά των εργοδοτών που απασχολούν παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών», η οποία απαγορεύει την απασχόληση παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών με στόχο την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

(Άρθρο 2 της οδηγίας)

Για τον σκοπό του παρόντος νόμου νοούνται ως:

α) «πολίτης τρίτης χώρας», κάθε πρόσωπο που δεν είναι πολίτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 17 παράγραφος 1 της Συνθήκης και στερείται του κοινοτικού δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 5 του Κώδικα Συνόρων του Σένγκεν. Ο παρών νόμος δεν εφαρμόζεται σε

πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι βρίσκονται σε κατάσταση καλυπτόμενη από το κοινοτικό δίκαιο.

β) «παράνομα διαμένων πολίτης τρίτης χώρας», ο πολίτης τρίτης χώρας που βρίσκεται στην ελληνική επικράτεια ο οποίος δεν πληροί τις προϋποθέσεις διαμονής σε αυτήν.

γ) «απασχόληση», η άσκηση δραστηριοτήτων που καλύπτουν οποιαδήποτε μορφή εργασίας ρυθμιζόμενη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή σύμφωνα με καθιερωμένες πρακτικές για λογαριασμό ή υπό τη διεύθυνση ή/και την εποπτεία εργοδότη.

δ) «παράνομη απασχόληση», η απασχόληση παράνομα διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας.

ε) «παράνομα απασχολούμενος», ο παράνομα διαμένων πολίτης τρίτης χώρας ο οποίος απασχολείται σε εργοδότη.

στ) «εργοδότης», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων προσωρινής απασχόλησης, για λογαριασμό ή υπό τη διεύθυνση ή/και την εποπτεία του οποίου λαμβάνει χώρα η απασχόληση.

ζ) «υπεργολάβος», οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων στο οποίο ανατίθεται η εκτέλεση ενός μέρους ή του συνόλου των υποχρεώσεων προηγούμενης σύμβασης.

η) «νομικό πρόσωπο», κάθε νομική οντότητα που αναγνωρίζεται ως νομικό πρόσωπο βάσει του εφαρμοστέου ελληνικού δικαίου, πλην κρατών ή δημοσίων φορέων κατά την άσκηση της κρατικής εξουσίας καθώς και διεθνών οργανισμών δημοσίου δικαίου.

θ) «επιχείρηση προσωρινής απασχόλησης», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, συνάπτει συμβάσεις εργασίας ή σχέσεις εξαρτημένης εργασίας με προσωρινά απασχολούμενους, με σκοπό να τους τοποθετεί σε έμμεσους εργοδότες για να εργασθούν προσωρινά υπό την επίβλεψη και τη διεύθυνσή τους.

ι) «ιδιαίτερα καταχρηστικοί όροι εργασίας», όροι εργασίας, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται σε διακρίσεις λόγω φύλου ή άλλες διακρίσεις, οι οποίοι είναι κατάφωρα δυσανάλογοι προς τους όρους εργασίας των νόμιμα απασχολούμενων εργαζομένων, έχοντας επίπτωση, για παράδειγμα, στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων και προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Ως τέτοιος όρος θεωρείται,

μεταξύ άλλων, και η παρακράτηση του πρωτοτύπου της άδειας διαμονής ή του διαβατηρίου του πολίτη τρίτης χώρας από τον εργοδότη.

ια) «αποδοχές πολίτη τρίτης χώρας που διαμένει παράνομα», το ημερομίσθιο ή ο μισθός ή οποιοδήποτε άλλο αντάλλαγμα, σε μετρητά ή σε είδος, που λαμβάνει ο εργαζόμενος άμεσα ή έμμεσα, σε σχέση με την απασχόλησή του, από τον εργοδότη του, που ισοδυναμεί με τις απολαβές εργαζομένων παρόμοιου επιπέδου οι οποίοι εργάζονται με σχέση νόμιμης απασχόλησης.

Άρθρο 3

Απαγόρευση της απασχόλησης παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών

(Άρθρο 3 της Οδηγίας)

1. Απαγορεύεται η απασχόληση παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών.
2. Η παράβαση αυτής της απαγόρευσης υπόκειται στις κυρώσεις και τα μέτρα που ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου.
3. Οι παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών, η επιστροφή των οποίων έχει ανασταλεί, μπορούν να απασχολούνται μόνο εφόσον τους επιτραπεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 37 του ν. 3907/2011 (Α' 7).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 4

Υποχρεώσεις των εργοδοτών

(Άρθρο 4 της Οδηγίας)

1. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου, οι εργοδότες υποχρεούνται:
 - α) να αξιώνουν από τους πολίτες τρίτων χωρών, πριν την παροχή εργασίας, την κατοχή και υποβολή σ' αυτούς έγκυρης άδειας διαμονής ή άλλου έγκυρου τίτλου διαμονής τα οποία να διατηρούν σε αντίγραφο κατά τη διάρκεια της περιόδου απασχόλησης.

γ) να ενημερώνουν αμελλητί τις κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές για την πρόσληψη και την έναρξη της απασχόλησης πολίτη τρίτης χώρας.

2. Ειδικότερες υποχρεώσεις εργοδοτών, που πρόκειται να απασχολήσουν πολίτες τρίτων χωρών, που κατέχουν έγκυρη άδεια διαμονής ή άλλο έγκυρο τίτλο διαμονής, και προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία, εξακολουθούν να ισχύουν.

3. Ο έλεγχος της τήρησης των υποχρεώσεων των εργοδοτών, που προβλέπονται στην παράγραφο 1, ασκείται από το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.), σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν.

4. α) Υφιστάμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, που προβλέπουν τη διενέργεια ελέγχων από άλλες αρμόδιες Αρχές, σχετικά με την τήρηση υποχρεώσεων, που προβλέπονται στην παράγραφο 1, εξακολουθούν να ισχύουν.

β) Κάθε αρμόδια Αρχή, που σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία διενεργεί ελέγχους, σύμφωνα με το εδάφιο α' της παραγράφου αυτής και διαπιστώνει τη μη τήρηση υποχρεώσεων της παραγράφου 1, συντάσσει διαπιστωτική πράξη ελέγχου, την οποία και κοινοποιεί αμελλητί στο Σ.ΕΠ.Ε.

γ) Η διαπιστωτική πράξη του εδαφίου β) της παραγράφου αυτής είναι δεσμευτική για τα αρμόδια όργανα του Σ.ΕΠ.Ε, τα οποία υποχρεούνται άνευ ετέρου και μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη λήψη της να επιβάλουν στον παραβάτη εργοδότη τις διοικητικές κυρώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και εφόσον συντρέχει μια εκ των περιπτώσεων του άρθρου 10 του παρόντος, υποβάλουν μηνυτήρια αναφορά στις αρμόδιες εισαγγελικές Αρχές. Μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη λήψη της διαπιστωτικής πράξης του εδαφίου β) της παραγράφου αυτής, το Σ.ΕΠ.Ε κοινοποιεί στην αρμόδια Αρχή, που διαπίστωσε αρχικά την παράβαση σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, την απόφαση επιβολής κυρώσεων.

5. Με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να αυξάνεται ο χρόνος διατήρησης των αντιγράφων που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, καθώς και να καθορίζεται συγκεκριμένος χρόνος ενημέρωσης των αρμόδιων Αρχών για την πρόσληψη και την έναρξη της απασχόλησης σε κάθε περίπτωση που δεν προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις συγκεκριμένος χρόνος ενημέρωσης. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση μπορούν να προσδιορίζονται ή να

επαναπροσδιορίζονται οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές που αναφέρονται στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1.

6. Οι εργοδότες που έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν θεωρούνται υπεύθυνοι για την παραβίαση της απαγόρευσης που αναφέρεται στο άρθρο 3, εκτός εάν γνώριζαν ότι το έγγραφο που παρουσιάστηκε σαν έγκυρη άδεια ή τίτλος διαμονής ήταν πλαστογραφημένο ή παραποιημένο.

Άρθρο 5

Χρηματικές κυρώσεις

(Άρθρο 5 της οδηγίας)

1.α) Σε περίπτωση παράβασης της απαγόρευσης του άρθρου 3, επιβάλλεται στον εργοδότη, με τη διαπίστωσή της ή την κοινοποίησή της, από τους αρμόδιους Επιθεωρητές Εργασίας του Σ.Ε.Π.Ε, κατά δέσμια αρμοδιότητά τους, χρηματική κύρωση πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ ανά παράνομα απασχολούμενο πολίτη τρίτης χώρας.

Σε περίπτωση υποτροπής του εργοδότη, μέσα σε διάστημα τεσσάρων (4) ετών από τη διενέργεια του αρχικού ελέγχου, διπλασιάζεται το ύψος της χρηματικής κύρωσης ανά εργαζόμενο.

β) Με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να επαναπροσδιορίζεται το ύψος της ως άνω επιβαλλόμενης χρηματικής κύρωσης.

2.α) Ο εργοδότης υποχρεούται στην καταβολή των πραγματικών εξόδων που ενδεχομένως επιβαρύνθηκε το Δημόσιο για την επιστροφή των παρανόμως απασχολούμενων πολιτών τρίτης χώρας στις περιπτώσεις που διατάσσεται διαδικασία αναγκαστικής επιστροφής στη χώρα καταγωγής ή προέλευσης.

β) Με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υπουργού Οικονομικών προσδιορίζονται τα όργανα και ο τρόπος βεβαίωσης και είσπραξης των εξόδων που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο.

3. Κατά της πράξης επιβολής χρηματικής κύρωσης ασκείται προσφυγή μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από την κοινοποίησή της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου. Μέσα

στην ίδια προθεσμία η προσφυγή κοινοποιείται με μέριμνα του προσφεύγοντος και επί ποινή απαραδέκτου στην αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκηση αυτής δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της πράξης επιβολής χρηματικής κύρωσης. Η αρμόδια υπηρεσία του Σ.ΕΠ.Ε βεβαιώνει το ποσό του επιβληθέντος προστίμου. Οι παραπάνω χρηματικές κυρώσεις και τα έξοδα επιστροφής εισπράττονται με τη διαδικασία είσπραξης των δημοσίων εσόδων.

4. Σε περίπτωση μη τήρησης των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 επιβάλλονται στον εργοδότη οι χρηματικές κυρώσεις που προβλέπονται στην νομοθεσία που διέπει το ελεγκτικό όργανο. Στις περιπτώσεις που ο έλεγχος πραγματοποιείται από το αρμόδιο όργανο του ΣΕΠΕ, κατά δέσμια αρμοδιότητα αυτού, επιβάλλεται χρηματική κύρωση πεντακοσίων (500) ευρώ για κάθε μια υποχρέωση που δεν έχει τηρηθεί.

5. Σε περίπτωση μη τήρησης των ειδικότερων υποχρεώσεων του εργοδότη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 4 του παρόντος νόμου θα επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται κατά περίπτωση από την εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 6

Καταβολή καθυστερούμενων οφειλών από τους εργοδότες

(άρθρο 6 της οδηγίας)

1.Οι εργοδότης που απασχολεί παράνομα διαμένοντα πολίτη τρίτης χώρας οφείλει :

α) να καταβάλει σε αυτόν όλες τις οφειλόμενες αμοιβές. Το συμφωνημένο επίπεδο αποδοχών θεωρείται ότι είναι τουλάχιστον ο ελάχιστος μισθός ή το ημερομίσθιο που προβλέπεται από τη νομοθεσία, τις κλαδικές, ομοιοεπαγγελματικές, επιχειρησιακές, ειδικές επιχειρησιακές συμβάσεις, σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική στους συγκεκριμένους επαγγελματικούς κλάδους ή στην συγκεκριμένη επιχείρηση, εκτός εάν ο εργαζόμενος αποδείξει ότι οι οφειλόμενες αμοιβές ήταν διαφορετικές εντός των πλαισίων της ισχύουσας νομοθεσίας,

β) να καταβάλει στους αρμόδιους φορείς κάθε εισφορά και φόρο που θα κατέβαλε ο εργοδότης για νόμιμα απασχολούμενο πολίτη τρίτης χώρας, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών προστίμων με τις προσαυξήσεις τους,

γ) να καταβάλει κάθε δαπάνη που απαιτήθηκε για την αποστολή των καθυστερούμενων αμοιβών στον πολίτη τρίτης χώρας, εφόσον αυτός έχει επιστρέψει ή έχει υποχρεωθεί να επιστρέψει στη χώρα του ή στη χώρα που διαμένει κατά τον χρόνο αποστολής, εφόσον τούτο ζητηθεί από τον δικαιούχο.

2. Οι παράνομα απασχολούμενοι πολίτες τρίτων χωρών μπορούν, όπως κάθε νόμιμα απασχολούμενος εργαζόμενος και κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του ν. 3386/2005 (Α' 212), να προσφεύγουν στα αρμόδια δικαστήρια και στις αρμόδιες αρχές για την διεκδίκηση των οφειλομένων και την εν γένει διεκδίκηση των νομίμων δικαιωμάτων τους σύμφωνα με την κείμενη εργατική νομοθεσία και να εκτελούν τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις κατά των εργοδοτών τους ακόμα και αν έχουν επιστρέψει ή έχουν υποχρεωθεί να επιστρέψουν στην χώρα τους.

3. Για την εφαρμογή των εδαφίων α) και β) της παραγράφου 1, θεωρείται κατά τεκμήριο ότι η σχέση απασχόλησης διήρκεσε τουλάχιστον τρεις μήνες, εκτός εάν, μεταξύ άλλων, ο εργοδότης ή ο εργαζόμενος αποδείξουν το αντίθετο.

4. Οι παράνομα απασχοληθέντες πολίτες τρίτων χωρών μπορούν να εισπράξουν και να εξαγάγουν, με βάση τις διαδικασίες που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία, όλες τις καθυστερούμενες αμοιβές του εδαφίου α της παραγράφου 1, που ανακτώνται δικαστικώς ή εξωδίκως από τους εργοδότες τους. Στις περιπτώσεις όπου αυτοί έχουν επιστρέψει ή έχουν υποχρεωθεί να επιστρέψουν στη χώρα προέλευσης ή καταγωγής, κάθε ποσό, που πραγματικά ανακτάται ως καθυστερούμενη αμοιβή από το νόμιμο πληρεξούσιο του παράνομα απασχοληθέντος πολίτη τρίτης χώρας, κατατίθεται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων υπέρ του δικαιούχου ή/και των καθολικών και ειδικών διαδόχων του και εισπράττεται από τους κατά περίπτωση δικαιούχους ή από τον νόμιμο πληρεξούσιό τους, ο οποίος και επιμελείται, εφόσον συντρέχει περίπτωση, για την αποστολή των χρημάτων στον τόπο της κατοικίας τους ή της διαμονής τους. Τα έξοδα αποστολής μπορούν να αναζητηθούν από τον εργοδότη με κάθε νόμιμο τρόπο.

Πριν από την εκτέλεση οποιασδήποτε απόφασης για την επιστροφή των παράνομα απασχοληθέντων πολιτών τρίτων χωρών, τα αρμόδια για την εκτέλεση όργανα τους ενημερώνουν στη γλώσσα τους ή σε γλώσσα αντιληπτή από αυτούς και σε εύλογο χρονικό διάστημα, σχετικά με τα δικαιώματά τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο και το άρθρο 12.

Άρθρο 7

Άλλα Μέτρα

(Άρθρο 7 της οδηγίας)

Στους εργοδότες που παραβαίνουν τις διατάξεις του άρθρου 3 επιβάλλονται σωρευτικά με τις λοιπές διοικητικές κυρώσεις:

A. από την κατά περίπτωση αρμόδια Αρχή:

α) αποκλεισμός από όλες ή ορισμένες δημόσιες παροχές, ενισχύσεις ή επιδοτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για διάστημα που μπορεί να ανέλθει έως τα πέντε έτη.

β) αποκλεισμός από όλες τις δημόσιες συμβάσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 2004/18/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης δημόσιων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών, για διάστημα που μπορεί να ανέλθει έως τα πέντε έτη.

γ) προσωρινή ή οριστική ανάκληση της άδειας λειτουργίας των εγκαταστάσεων στις οποίες έχει διαπραχθεί η παράβαση.

B. α) προσωρινή διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης στις οποίες έχει διαπραχθεί η παράβαση για χρονικό διάστημα μέχρι τρεις (3) ημέρες με αιτιολογημένη πράξη του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε.

β) προσωρινή άνω των τριών ημερών ή οριστική διακοπή της λειτουργίας συγκεκριμένης παραγωγικής διαδικασίας ή τμήματος ή τμημάτων ή του συνόλου της επιχείρησης ή εκμετάλλευσης στις οποίες έχει διαπραχθεί η παράβαση με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του αρμοδίου Επιθεωρητή Εργασίας ή του Προϊσταμένου της αρμόδιας Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης του Σ.ΕΠ.Ε.

Άρθρο 8

Συμβάσεις υπεργολαβίας

(Άρθρο 8 της οδηγίας)

1. Ο εργολάβος, ο οποίος αναθέτει την εκτέλεση έργου σε υπεργολάβο που απασχολεί παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών, και με την επιφύλαξη των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με τα δικαιώματα αναγωγής ή προσφυγής ή των διατάξεων της ισχύουσας νομοθεσίας στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης, ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον εργοδότη (υπεργολάβο) στην καταβολή:

α. κάθε κύρωσης που προβλέπεται από το άρθρο 5

β. κάθε καθυστερούμενης οφειλής σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 6.

2. Ο εργολάβος αλλά και όλοι οι ενδιάμεσοι υπεργολάβοι, που γνώριζαν ότι ο εργοδότης υπεργολάβος απασχολούσε παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών, ευθύνονται στην καταβολή των οφειλομένων, όπως αυτά προσδιορίζονται στην παράγραφο 1, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον εργοδότη υπεργολάβο ή τον εργολάβο του οποίου είναι άμεσος υπεργολάβος ο εργοδότης.

3. Οι εργολάβοι ή οι υπεργολάβοι που αναλαμβάνουν με την δέουσα επιμέλεια τις υποχρεώσεις τους, όπως ορίζεται από την ισχύουσα νομοθεσία, δεν θεωρούνται υπεύθυνοι για τις οφειλές που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.

Άρθρο 9

Καμία κύρωση ή μέτρο δεν επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 7 και του άρθρου 8 χωρίς προηγούμενη κλήτευση του εργοδότη προς παροχή εξηγήσεων. Η κλήση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο τουλάχιστον πέντε (5) πλήρεις ημέρες πριν από την ημέρα της ακρόασης. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 6 του ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας) (Α' 45). Κατά της απόφασης με την οποία επιβάλλεται η διοικητική κύρωση, χωρεί προσφυγή ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού πρωτοδικείου.

Άρθρο 10

Ποινικές κυρώσεις

(άρθρο 9 Οδηγίας)

1. Ο εργοδότης που απασχολεί παράνομα διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών των οποίων η απασχόληση:

- α) συνεχίζεται ή επαναλαμβάνεται συστηματικά ή/και
- β) απασχολεί ταυτόχρονα σημαντικό αριθμό παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών ή/και
- γ) η απασχόληση τους συνοδεύεται με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας, τιμωρείται, ανεξάρτητα από την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον πέντε (5) μηνών.
2. Όποιος απασχολεί παράνομα διαμένοντες ανηλίκους που είναι πολίτες τρίτων χωρών τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι (6) μηνών.
3. Όταν η απασχόληση παράνομα διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας έχει διαπραχθεί από εργοδότη, ο οποίος χρησιμοποιεί την εργασία ή τις υπηρεσίες παράνομα διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας, γνωρίζοντας ότι είναι θύμα εμπορίας ανθρώπων, επιβάλλεται σε αυτόν η προβλεπόμενη ποινή της παραγράφου 3 του άρθρου 323^Α Π.Κ, εκτός αν για τον ίδιο απασχολούμενο και την ίδια πράξη έχει ήδη ασκηθεί σε βάρος του εργοδότη ποινική δίωξη ή έχει ήδη καταδικασθεί βάσει του ίδιου άρθρου του Π.Κ.
4. Η ποινική δίωξη ασκείται σε κάθε περίπτωση αυτεπαγγέλτως.
5. Το Σ.Ε.Π.Ε. υποβάλλει, εφόσον συντρέχει μια από τις περιπτώσεις των παραγράφων 1, 2 και 3, μηνυτήρια αναφορά στις αρμόδιες εισαγγελικές Αρχές.

Άρθρο 11

Διευκόλυνση καταγγελιών

(άρθρο 13, παρ. 1, 2 και 3 της Οδηγίας)

1. Οι παράνομα απασχολούμενοι μπορούν, όπως κάθε νόμιμα απασχολούμενος εργαζόμενος, να υποβάλλουν οι ίδιοι ή αντ' αυτών μετά από αίτησή τους τα κατά τόπους εργατικά κέντρα, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του ν. 3386/2005 (Α' 212), κάθε καταγγελία που προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία κατά του εργοδότη τους.
2. Η παροχή συνδρομής σε πολίτες τρίτων χωρών για την υποβολή καταγγελίας δεν θεωρείται σε καμία περίπτωση υποβοήθηση του παράνομα απασχολούμενου σε παράνομη είσοδο, διέλευση και διαμονή.

Άρθρο 12

Χορήγηση άδειας διαμονής

(άρθρο 13 παρ. 4 και άρθρο 6, παρ 5 της οδηγίας)

1. Στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι απασχολήθηκαν με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας ή ως ανήλικοι, πράξεις οι οποίες χαρακτηρίζονται ως τέτοιες από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, και οι οποίοι παρέχουν τη συνδρομή τους στην ποινική διαδικασία που κινείται, δυνάμει των άρθρων 10 έως 12 του παρόντος κατά των εργοδοτών τους, χορηγείται, μετά από σχετική αίτησή τους, που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους σύμφωνα με τους λοιπούς όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 44 του ν.3386/05 , όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 42, παράγραφος 1, εδάφιο ε' του ν. 3907/11. Άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους μπορεί να χορηγηθεί ακόμα και σε περίπτωση που ο ως άνω παράνομα απασχολούμενος αλλοδαπός δεν συνεργάζεται με τις διωκτικές Αρχές, εφόσον κρίνει, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειας του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσής του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτός δεν προστατευθεί ή εάν απελαθεί, αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα.
2. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών ή η αρμόδια αστυνομική Αρχή ή οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης, γνωστοποιούν στον πολίτη τρίτης χώρας – που έχει κριθεί ότι απασχολήθηκε με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας ή ως ανήλικος - ότι δικαιούται να υποβάλει αίτημα για να του χορηγηθεί άδεια διαμονής, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, παρέχοντας σε αυτόν την αναγκαία προς τούτο ενημέρωση.
3. Στην περίπτωση παράνομης απασχόλησης ανηλίκου πολίτη τρίτης χώρας που είναι ασυνόδευτος, η αρμόδια Εισαγγελική Αρχή προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για να προσδιορίσει την ταυτότητα και την ιθαγένεια του και για να θεμελιώσει το γεγονός ότι δεν συνοδεύεται. Καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειας του και λαμβάνει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσει τη νομική του εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση του στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Ανηλίκων ή, όπου δεν υφίσταται Εισαγγελέας Ανηλίκων, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών, εάν δεν βρεθεί η οικογένεια του ανηλίκου

ή εάν κρίνει ότι υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ο επαναπατρισμός του δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του, μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του μέχρι την έκδοση απόφασης από το Δικαστήριο, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα ημερών, για το διορισμό Επιτρόπου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 1532, 1534 και 1592 Α.Κ.

4. Στα ίδια πρόσωπα διασφαλίζονται ικανές συνθήκες διαβίωσης, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους και εφόσον το κρίνει ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών.

5. Οι αρμόδιες εισαγγελικές, δικαστικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την προστασία και την ασφάλεια των προαναφερόμενων θυμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις, για την παροχή σε αυτά υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας όταν αγνοούν την ελληνική γλώσσα, για την ενημέρωσή τους σχετικά με τα νόμιμα δικαιώματά τους και με τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, καθώς και για την παροχή κάθε αναγκαίας νομικής βοήθειας.

6. Η εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής σύμφωνα με το παρόν άρθρο, γίνεται κατά προτεραιότητα, με την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του ν.3386/05. Εάν κρίνεται σκόπιμη η παράταση της διαμονής του εν λόγω προσώπου στην Ελληνική Επικράτεια, προς διευκόλυνση της διενεργούμενης έρευνας ή της ποινικής διαδικασίας, η ανωτέρω άδεια διαμονής ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα.

7. Η άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εάν ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς και εκουσίως με τους εικαζόμενους δράστες των πράξεων που έχει καταγγείλει.

β. Εάν η αρμόδια Αρχή κρίνει ότι η συνεργασία ή η καταγγελία του θύματος είναι δόλια ή καταχρηστική ή ότι συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

γ. Όταν η ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα των περιπτώσεων γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 10 και της παραγράφου 2 του παρόντος νόμου έχει περατωθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 43 ή 47 Κ.Π.Δ. ή έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία περατώνεται η σχετική διαδικασία.

Άρθρο 13

Επιθεωρήσεις

(άρθρο 14, 15 και 16 της Οδηγίας)

1. Στην παράγραφο 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α'170) προστίθενται περιπτώσεις ιη, ιθ και κ ως εξής:

«ιη) τηρεί πλήρες μητρώο των εργοδοτών κατά των οποίων έχει επιβληθεί διοικητική κύρωση για παράβαση της απαγόρευσης της απασχόλησης παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών, στο οποίο αναγράφεται κάθε μεταβολή αυτής, συνέπεια δικαστικής απόφασης, και εκδίδει μετά από αίτηση κάθε ενδιαφερόμενου που έχει ειδικό έννομο συμφέρον σχετικά πιστοποιητικά.

ιθ) διενεργεί τακτικές και έκτακτες επιθεωρήσεις κατά τομείς δραστηριότητας και κατά παντός εργοδότη, σύμφωνα με τις διατάξεις που το διέπουν, προκειμένου να ελεγχθεί η απασχόληση παράνομα διαμενόντων πολιτών τρίτων χωρών, με βάση κυρίως ανάλυση κινδύνου.

κ) κοινοποιεί στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης τις επιθεωρήσεις που πραγματοποίησε το προηγούμενο έτος και τα αποτελέσματά τους, τόσο σε απόλυτους αριθμούς όσο και σε ποσοστό των εργαζομένων κάθε κλάδου».

2. Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης:

α) κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν από την 1^η Ιουλίου κάθε έτους τις επιθεωρήσεις που αναφέρονται στην περίπτωση κ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του νόμου 3996/2011.

β) αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή οποιαδήποτε πληροφορία απαιτείται για την κατάρτιση της έκθεσης, που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 16 της Οδηγίας και που υποβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το αργότερο μέχρι 20-7-2014 και ανά τρία έτη μετά την συγκεκριμένη ημερομηνία. Στις πληροφορίες περιλαμβάνονται ο αριθμός και τα αποτελέσματά των επιθεωρήσεων που διεξήχθησαν σύμφωνα με τις περιπτώσεις ιη, ιθ και κ' της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του ν. 3996/2011 (Α'170), τα μέτρα που ελήφθησαν σύμφωνα με το άρθρο 13 και, στο μέτρο του δυνατού, τα ληφθέντα μέτρα δυνάμει των άρθρων 6 και 7.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

Λοιπές Διατάξεις

Άρθρο 14

Διαδικασία μετάκλησης πολίτη τρίτης χώρας για εργασία

Στο τέλος της παραγράφου 7 του άρθρου 14 του νόμου 3386/2005, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την παράγραφο 5 του άρθρου 5 του ν. 3536/2007 (Α' 42), προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Ειδικά για το χρονικό διάστημα από τη δημοσίευση της παρούσης και έως 31^η Δεκεμβρίου 2012 ισχύουν τα εξής:

α) Πολίτες τρίτων χωρών που κατά τη δημοσίευση της παρούσης διάταξης διαμένουν παράνομα και εργάζονται στο ελληνικό έδαφος, σε γεωργικές ή κτηνοτροφικές εργασίες, ή ως κατ' οίκον αποκλειστικοί νοσοκόμοι ή οικιακοί βοηθοί, ή καθαριστές - καθαρίστριες με σχέση εξαρτημένης εργασίας, σε έναν ή περισσότερους σταθερούς εργοδότες τουλάχιστον κατά το ένα (1) τελευταίο έτος πριν από τη έναρξη ισχύος της παρούσης, μπορούν να εμφανισθούν, εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριών (3) μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσης, αυτοπροσώπως στις αρμόδιες για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικές Αρχές, μαζί με τον εργοδότη τους προκειμένου να πραγματοποιηθεί η καταγραφή των στοιχείων τους με παράλληλη κατάθεση φωτογραφίας προδιαγραφών διαβατηρίου και λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων. Εάν διαπιστωθεί ότι ο πολίτης τρίτης χώρας έχει δηλώσει ψευδή στοιχεία, απελαύνεται αμελλητί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Η παρουσία του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας στο ελληνικό έδαφος τουλάχιστον για ένα (1) έτος πριν από την ημερομηνία έναρξης της παρούσης, αποδεικνύεται από υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 (Α' 75) που υποβάλει ο εργοδότης του και ένας ακόμα μάρτυρας, Έλληνας πολίτης. Μαζί με τις υπεύθυνες δηλώσεις δύνανται να υποβληθούν και τυχόν άλλα επίσημα έγγραφα όπως διαβατήρια, έγγραφα δημόσιων υπηρεσιών, δημόσιων νοσηλευτικών ιδρυμάτων, Δ.Ε.Κ.Ο., μισθωτήρια συμβόλαια, αντίγραφο φορολογικής δήλωσης που αποδεικνύουν την παραμονή του πολίτη τρίτης χώρας στη χώρα κατά τον προαναφερόμενο χρόνο.

Ο εργοδότης του παρόντος άρθρου απαλλάσσεται από τις οφειλόμενες ασφαλιστικές και λοιπές εισφορές καθώς και από την επιβολή κυρώσεων για την απασχόληση του παρανόμως διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας για το χρονικό διάστημα πριν από την ως άνω καταγραφή του.

Οι ως άνω αρχές, μετά από την καταγραφή των στοιχείων, εκδίδουν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 3907/2011 (Α' 7) απόφαση επιστροφής. Στην απόφαση επιστροφής ορίζεται αποκλειστική προθεσμία έξι (6) μηνών για οικειοθελή αναχώρηση, που άρχεται από την ημερομηνία καταγραφής, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 4 του άρθρου 22 του ν. 3907/2011. Σε περίπτωση που ο πολίτης τρίτης χώρας δεν συμμορφωθεί με την υποχρέωση οικειοθελούς αναχώρησης εντός της ταχθείσας προθεσμίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 3907/2011.

β) Η απόφαση επιστροφής με οικειοθελή αναχώρηση επιδίδεται στον ενδιαφερόμενο και παρέχει κατά το χρονικό διάστημα της προθεσμίας αναχώρησης προσωρινό δικαίωμα νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα και πρόσβασης στην απασχόληση, τηρουμένων των σχετικών διατάξεων της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας. Παράλληλα, χορηγείται υπηρεσιακό σημείωμα, ο τύπος του οποίου καθορίζεται με απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ). Με τα ως άνω έγγραφα, συνοδευόμενα και από υπεύθυνη δήλωση του εργοδότη του, ο υπήκοος τρίτης χώρας υποχρεούται να απευθυνθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες για την έκδοση προσωρινού Αριθμού Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (Α.Μ.Κ.Α) στο όνομά του. Αντίγραφα των προαναφερόμενων εγγράφων αποστέλλονται από την αστυνομική Αρχή στην οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών.

γ) Μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την οικειοθελή αναχώρηση του αλλοδαπού από τη χώρα, ο εργοδότης μπορεί να υποβάλει αίτημα για προσωπική μετάκληση για απασχόληση με σχέση εξαρτημένης εργασίας στην οικεία Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει πράξη, με την οποία εγκρίνεται η απασχόληση του πολίτη τρίτης χώρας στο συγκεκριμένο εργοδότη. Η αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης αποστέλλει την πράξη έγκρισης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας στα οικεία Προξενεία μέσω της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εξωτερικών. Η αρμόδια ελληνική προξενική αρχή εκδίδει θεώρηση εισόδου με σκοπό την παροχή εξαρτημένης εργασίας, διάρκειας ενός (1) έτους. Ο ενδιαφερόμενος πολίτης τρίτης χώρας οφείλει να παρουσιαστεί στην αρμόδια προξενική αρχή για να του χορηγηθεί η σχετική θεώρηση εισόδου.

Ο χρόνος παραμονής του πολίτη τρίτης χώρας στην ελληνική επικράτεια που παρέχεται με την ως άνω διαδικασία δεν προσμετράται για να θεμελιώσει δικαίωμα απόκτησης άδειας διαμονής. Κατά το χρόνο παραμονής του πολίτη τρίτης χώρας στην ελληνική επικράτεια που παρέχεται με την ως άνω διαδικασία δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κεφαλαίου Ι΄ του ν. 3386/2005 (άρθρα 53 έως 60).

δ) Εάν κατά το ως άνω χρονικό διάστημα των τριών (3) μηνών που παρέχεται για την εμφάνιση και καταγραφή στις αρμόδιες αστυνομικές αρχές, πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος εμπίπτει στην ως άνω κατηγορία άσκησης εξαρτημένης εργασίας, συλληφθεί για παράνομη είσοδο και παραμονή στη χώρα, εκδίδεται, σύμφωνα με τα ισχύοντα, απόφαση επιστροφής και εφόσον υποβληθεί από αυτόν σχετικό αίτημα με το οποίο δηλώνει ότι επιθυμεί την ένταξή του στην ως άνω διαδικασία, εφαρμόζεται η διαδικασία του παρόντος. Ο εργοδότης του πολίτη τρίτης χώρας, που καταγράφεται με τη διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου, απαλλάσσεται από τις οφειλόμενες ασφαλιστικές και λοιπές εισφορές για την απασχόληση του παρανόμως διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας για το χρονικό διάστημα πριν από την ως άνω καταγραφή του. Δεν απαλλάσσεται από την επιβολή κυρώσεων για την απασχόληση του παρανόμως διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας για το χρονικό διάστημα πριν από την καταγραφή του.

ε) Διαδικασία μετακλήσεων, σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο, που έχει ξεκινήσει, αλλά δεν έχει ολοκληρωθεί έως 31 Δεκεμβρίου 2012, μπορεί να ολοκληρωθεί εντός του έτους 2013».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 15

Καταργούμενες διατάξεις

Κάθε γενική και ειδική διάταξη που αντιτίθεται στον παρόντα νόμο καταργείται.

Άρθρο 16

Μεταβατικές Διατάξεις

Μέχρι την έκδοση της Κ.Υ.Α που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 4, ως Αρμόδιες Αρχές ενημέρωσης για τον αγροτικό τομέα ορίζονται τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) ή η Αστυνομία ή ο Δήμος που βρίσκονται πλησιέστερα στην κατοικία του εργοδότη.

Άρθρο 17

Έναρξη ισχύος

Ο παρών νόμος ισχύει από τη δημοσίευση του στην εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Αθήνα Οκτώβριος 2011

Οι Υπουργοί

Εσωτερικών

Οικονομικών

Χ. Καστανίδης

Ε. Βενιζέλος

Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Γ. Κουτρουμάνης

Μ. Παπαϊωάννου

Προστασίας του Πολίτη

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Χ. Παπουτσής

Κ. Σκανδαλίδης

Εξωτερικών

Στ. Λαμπρινίδης